

STEKLARNE

Celje - skladišče
D-Per
545/1985

COBISS o

GlasiLO OZD STEKLARNE »BORIS KIDRIČ« in STEKLARSKE ŠOLE
Leto 13 **Rogaška Slatina** **September 1985**

Spremenjen je temeljni prometni davek

Višje cene naših izdelkov!

Ne čisto nepričakovano smo v ponedeljek zvečer oziroma v torek zjutraj, 24. ali 25. septembra, zvedeli za spremembe temeljnih prometnih davkov. Zakaj sem zapisal ne čisto nepričakovano? Zato, ker smo že nekaj časa lahko v časopisu brali o potrebah po rebalansu zveznega proračuna in ker se tega v takšnih primerih ponavadi napaja iz spremenjenih – seveda višjih – prometnih davkov. Stabilizacijsko to sicer ni, je pa učinkovito.

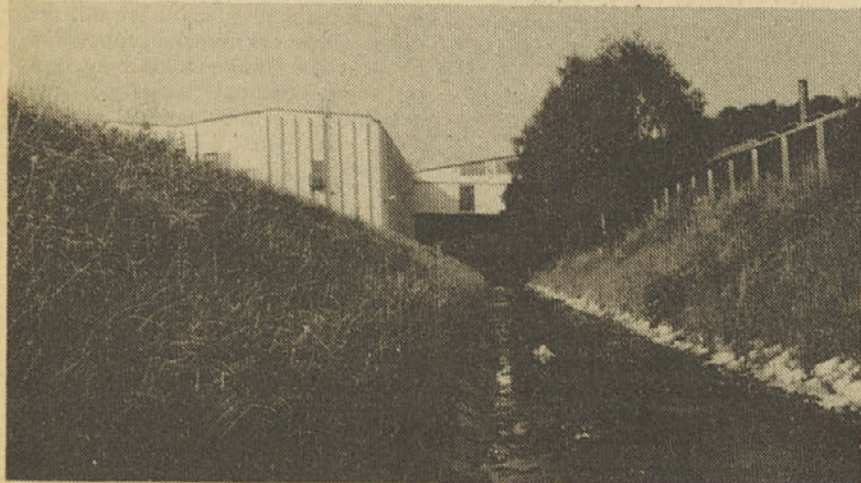
Najmanj nejevolje naj bi bilo, če se poveča temeljni prometni davek za tako imenovane luksuzne predmete, oziroma predmete, ki jih označujemo kot izdelke, ki zadovoljujejo človekove sekundarne ali ne osnovne potrebe.

■ To je namreč že preizkušen recept naših davčnih strokovnjakov, ki pa pri tem ne poznajo prav nobene selektivnosti in ki kljub temu, da so prometni davki za skoraj vse izdelke, ki so se tokrat podražili v naši državi, že precej višji, kot so v tujih, razvitejših državah.

Med te, tako ožigosane – luksuzne – izdelke spada tudi kristalno steklo, kateremu se je stopnja temeljnega prometnega davka povečala s 25 odstotkov na 35 odstotkov, torej kar za štiri-deset odstotkov! In izračunali smo, da bo ta večji temeljni prometni davek v povprečju povečal maloprodajne cene naših izdelkov za nekaj več kot 7 odstotkov.

Na prvi pogled to sicer ni veliko, toda če vemo, da bo sedaj razmerje med deležem, ki od maloprodajne cene odpade v povprečju na našo delov-

Pogled na del novih objektov iz tržiškega potoka... – foto Z. Novak

Preberite!

Odpirajo se nam velike možnosti 2

Kakšna je vloga članov zveze komunistov? 3

Varčujte za stanovanje 5

Spopad s hrupom uspeva! 6

Sprejete spremembe nekaterih aktov 7

Spremembe nujne takoj 8

Bolniška po novem 8

Veliko si imamo povedati... 10

... Dobro se razumemo 10

Razdelili smo štipendije 10

Mnogo boljše kot nekaj! 11

Videli bomo steklaro na Muranu in Benetke 12

Vzdrževalec Franc Šumej iz Dekorja 12

V avgustu 1882 delavcev 13

Janko Plavčak 13

Mito Dolšak 14

Prijetna in uspela srečanja 14

Drugo nadaljevanje 15

Nagradna križanka št. 130 16

no organizacijo, in deležem trgovine skupaj z vsemi prometnimi davki 1:1,03, prej pa je bilo 1:1,9, potem smo upravičeno zaskrbljeni... Če smo natančnejši, je to tole: Če mi iztržimo za kristalni izdelek 1.000 dinarev, priznamo trgovini na veliko in trgovini na drobno 388,88 dinarja na račun marž, temeljni prometni davek je 486,10 dinarja (prej 347,22 dinarja) ter republiški in občinski davek skupaj 159,72 dinarja. Tako pridemo skupaj do maloprodajne cene 2.034,70 dinarja, od katere ostane nam kot proizvajalcem le 1.000 dinarjev. Vrednostno pa se je

delež temeljnega prometnega davka povečal za 138,88 dinarja, oziroma toliko več dobi sedaj za naš iztržek 1.000 dinarev zvezni proračun.

Razen večjega maloprodajnega nivoja cen pomeni to povečanje temeljnega prometnega davka tudi občutno zožen prostor na področju politike cen za proizvajalce svinčenega stekla.

Prav ponudba svinčenega brušene stekla je iz leta v leto večja v naših trgovinah. In lahko zapišemo, da so trgovine s tem blagom res dobro založene. Ob vse skromnejši kupni moči bo prodajati na domačem tržišču vse

težje. Povečan temeljni prometni davek bo prodajo še dodatno zavrl.

- Vse, kar je napisanega v tem stavku, pa pomeni, da bomo morali rogaški steklarji nameniti še večjo skrb izvozu, čeprav so njegove zgornje meje že precej trdno postavljene. In če bomo želeli vseeno prodajati več in kvalitetnejše doma – torej z večjim dohodkom, pa bomo morali na domačem tržišču ubrati aktivnejšo prodajno politiko!

ZLATKO NOVAK

Zavzeto pospeševanje prodaje na domačem trgu

Odpirajo se nam velike možnosti

Ob naši pretežno izvozni usmerjenosti prodaje gotovih izdelkov večkrat zanemarjamo prodajo na domačem tržišču, čeprav smo v osmih mesecih letošnjega leta iztržili z njo 462 milijonov dinarjev ali 31% vsega prodanega stekla. Zatorej tokrat nekoliko več besed o domači prodaji v bližnji preteklosti, o sedanjih prizadevanjih zanjo ter o možnostih za prodajo na domačem tržišču!

Nekdaj in sedaj...

Proizvodnje nekdanj razvitega programa za domače tržišče skoraj ni bilo, zato je izpadla prodaja pri nekaterih kupcih, medtem ko so partnerji, ki so se prilagodili spremenjeni situaciji, izražali nezadovoljstvo. Hkrati je prodaja upadla, kajti ni bilo artiklov, ki so jih potrošniki zahtevali in ki bi jih trgovina lahko prodala.

■ S pričetkom proizvodnje v elektro peči pa so se razmere bistveno spremenile. Naše proizvodne kapacitete so se namreč občutno povečale, tako da bo posledaj poleg povečane proizvodnje za izvoz tudi dovolj blaga za domače tržišče. Tako nameravamo celotni proizvodni program proizvodnje v elektro peči prodajati na domačem tržišču v desetih, ki so za domače potrošnike najzanimivejši. Razvili smo kolekcije za domače tržišče in sicer 14 kolekcij namiznega programa to je kelihov in kozarcev ter darilni program, ki obsega vaze, sklede, krožnike, pladnje in pepelnike v različnih desetih. Skupaj je razvitih 217 novih artiklov. Nove kolekcije bodo paketerane v darilno embalažo v temno modrih škatlah s srebrnim napisom »Rogaška – svinčeni kristal«.

Nove prodajne akcije

Nove proizvode smo našim poslovnim partnerjem predstavili na jesenskem Zagrebškem velesejmu od 15. do 22. septembra. Med 24 grosisti s katerimi sodelujemo sedaj, nas jih je na velesejmu obiskalo 16 najpomembnejših. Zbrali smo za kakšnih 400.000 kosov naročil.

Kupci so se predvsem odločali za artikle, brušene v desetih, kot so: 140, Aleks, Sava ter Morava, manj pa so kazali zanimanja za nove predloge modernejših desenov. Vsi kupci zahtevajo ponudbo kompletnih serij namiznega programa, prav tako jih večina zahteva izboljšane plačilne pogoje (daljši plačilni rok ter večjo veleprodajno udeležbo), kar vse naj bi vplivalo na povečano prodajo.

Poleg sodelovanja na jesenskem Zagrebškem velesejmu velja spomniti tudi na našo udeležbo na spomladanskem Zagrebškem velesejmu, organizirali pa smo obiske maloprodajne mreže za Emono v februarju ter za Mercator v aprilu v Rogaški Slatini. Med obiski, smo kupcem predstavili delovno organizacijo, proizvodne programe ter pripravili prodajo artiklov iz zaloge. Tako smo takoj iztržili 15 milijonov dinarjev, precej naročil pa smo prejeli še naknadno. Organizacija tak-

šne predstavitve delovne organizacije prispeva k animiranju prodajalcev za večjo prodajo naših proizvodov.

V juniju, pred glavno turistično sezono smo skupaj z Mercatorjevimi predstavniki obiskali vsa pomembnejša maloprodajna mesta ob jadranski obali ter se dogovorili za dobave naših izdelkov, predvsem izvoznih viškov.

Kaj pa še načrtujemo?

V oktobru nameravamo z Mercatorjevim tozdom Steklo v Beogradu organizirati prodajno akcijo. Povabili bomo predstavnike 75 najpomembnejših prodajnih mest v Srbiji, da jih pridobimo za prodajo novih kolekcij. V novembru ali v začetku decembra pa nameravamo povabiti vse domače poslovne partnerje v Rogaško Slatino na pogovore o sodelovanju v letu 1986.

- V komercialnem oddelku predvidemo zaposlitev delavca, ki bo skrbel za trženje. Uvedli bomo še ekonomsko propagando, skrbeli za pripravo katalogov, raznih propagandno-prodajnih akcij itn., vse za povečanje prodaje.

Seveda bomo imeli tudi večje stroške

Ob povečanih aktivnostih za prodajo (spremenjeni plačilni pogoji, prodajne akcije, ekonomska propaganda, katalogi, animiranje maloprodaje ipd.) pa moramo računati tudi na povečane stroške, ki se bodo pojavili s tem v zvezi.

- Sklenimo torej sestavek z mislijo, da imamo na domačem trgu tudi ob povečanih proizvodnih kapacitetah možnosti za prodajo naših proizvodov. Zavedati pa se moramo, da bo za to treba marsikaj takega storiti, česar se do sedaj nismo posluževali, sedaj pa potrebujemo za to podporo celotnega kolektiva. Hkrati pa moramo preseči tudi miselnost, da domače tržišče sprejme vse in v vsaki kvaliteti!

MIRAN GAJŠEK

Predkongresna aktivnost zveze komunistov

Kakšna je vloga člana zveze komunistov?

Po nekakšnem poletnem zatišju prehajamo v jesenski in zimski del leta, ko bomo tudi v osnovnih organizacijah zveze komunistov pogosteje razpravljali o aktualnih temah. Zdi se, da je sedaj zelo pomembno idejnopolitično vprašanje, ki je povezano s potrebno kadrovsko krepitvijo kot motivacijskim dejavnikom pri delu in sprejemanju v vrste ZKJ.

Menim, da bi morali v osnovnih organizacijah v teh jesenskih aktivnostih postaviti na dnevni red vlogo člana ZK. Vse preveč je namreč slišati mnenje, da ni nobena motivacija biti organiziran, da je to le obvezujočega značaja, bodisi zaradi izpostavljanja, bodisi zaradi plačevanja visoke članarine, čeprav je ta sedaj znatno nižja.

... To vsekakor govori, da je Zveza komunistov izgubila na veljavi, ki je bila v prvotni obliki partije bolj oblastvena, pa tudi na določen način privilegirana. Zveza komunistov kot idejna politična sila ima v novi vlogi zahtev-

nejšo nalogo, zakaj motiv za delovanje njenega članstva postaja vse bolj oprt na zavest in revolucionarno vsebino ustvarjanja nove družbene ureditve.

Kaj nas naj motivira za delo v smislu programa ZKJ?

Zavedati se moramo, da je to zelo težko vprašanje, ki zahteva veliko poglobljenega dela. Mogoče bi lahko dali zelo kratek odgovor: boriti se za humano, pošteno, socialistično in samoupravno družbo!

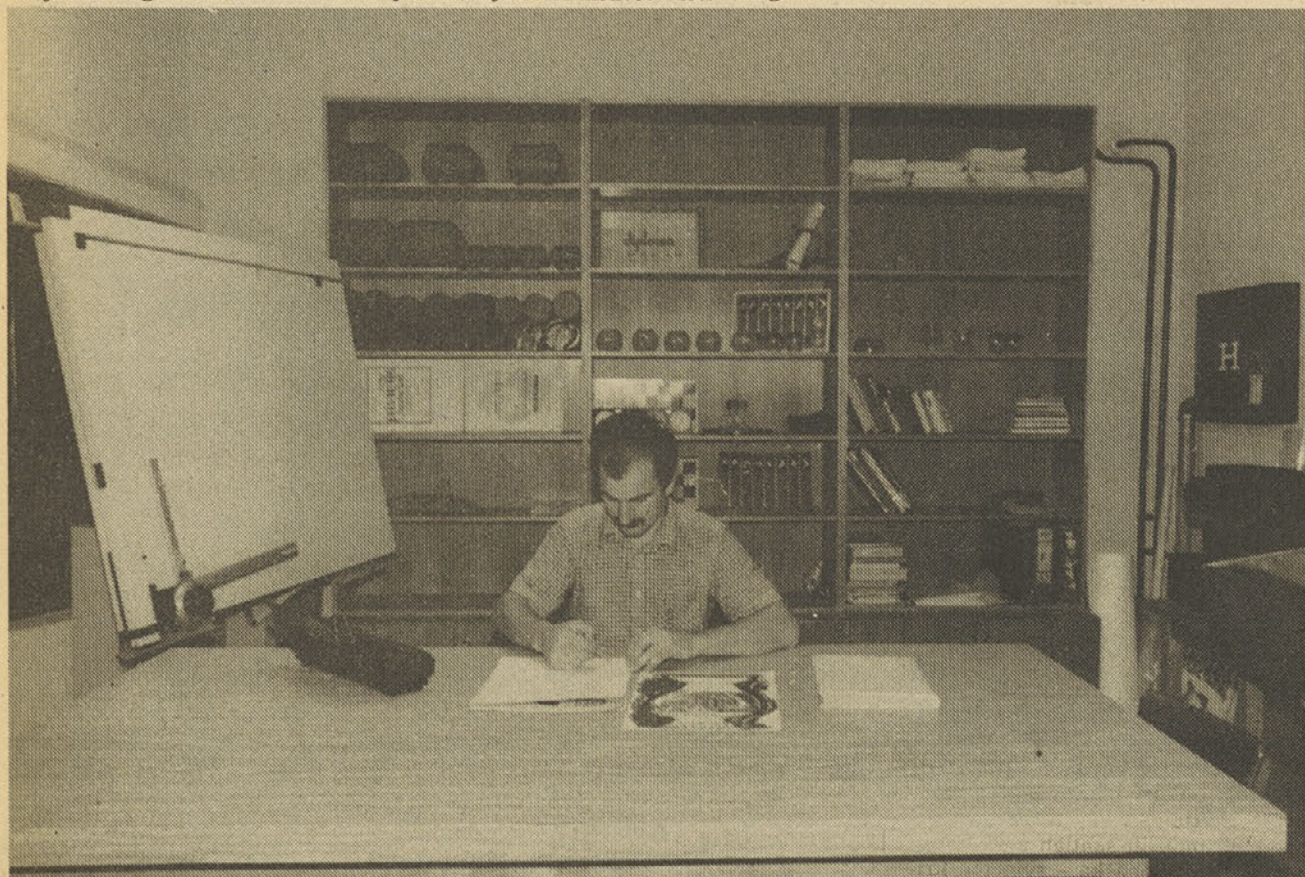
Družbena praksa pa kaže na nešteto

nepravilnosti – od neupravičenega bogatenja, protipravnega prilaščanja, neodgovornega ravnanja z družbenimi sredstvi, socializiranja slabega dela do slabih odločitev itn.itn. Do teh pojavov smo v naši družbi zelo kritični, tudi črnogledi; in često se nas loteva zato malodušje, nestrpnost.

Mislím, da je prav v tej situaciji nujno poiskati pravo vlogo in nalogo naprednih sil. Zveza komunistov mora biti sposobna v kritični analizi razkrievati in pojasnjevati vzroke za sistemsko škodljive tujke. Pri vseh razjasnjevanjih pa je nujno spoznavati svet in zgodovino.

Najprej se je treba zavedati, da pomeni zveza komunistov s svojim programom zagotovilo za svobodno Jugoslavijo, da potrebujemo veliko razumevanja in strpnosti v večnacionalni državi, kjer je stopnja razvitosti proiz-

Vodja vzorčnega oddelka Franc Černelč pri snovanju novih motivov – foto Weingerl

vajalnih sil zelo različna. Zgodovina naših narodov je zelo poučna, saj ne gre prezreti dejstev, ki so povzročala skrajno nacionalno zatiranje in bratomorne vojne.

Sistem socialističnega samoupravljanja ima mnoge prednosti, ki pa jih v naši vsakdanji besedi ali mislih ne poudarjamo dovolj.

V svetu je pravzaprav to določen fenomen, ko je vodilna sila v vlogi kritika lastne prakse tako neizprosna, da nazadnje že sama sebi ne bi verjela. Seveda je treba tudi to razumeti . . . !

Ob nalogi, ki jo ima zveza komunistov v uresničevanju programa, ima tudi nalogo samokontrole s posebno »vzorčno« nalogo, da k tej kontroli vabi, povezuje vse družbene sile, organizirane v sindikatu, socialistični zvezi, zvezi mladine, borčevski organizaciji, društvih, krajevni skupnosti itn. To pomeni najširšo demokratičnost v snovanju in organiziranju družbe. To pomeni tudi najširše prevzemanje skupne skrbi in naloge za razvoj družbe.

Prav pri tej nalogi pa se nam često lomijo kopja, zakaj skrivanje odgovornosti posameznikov v tej »skupni skrbi« je eden med razlogi za slabo delitev dela in odgovornosti.

Večjo veljavo nagrajevanju po delovnih rezultatih!

Nagrajevanje po delovnih rezultatih in odgovornost do zaupanih družbenih nalog morata dobiti večjo veljavo tako v obliki moralnih kot materialnih vrednot. Komunistom je zaupana s tem, ko so usposobljeni in sprejeti v vrste ZK, zahtevna naloga, da kot neposredni nosilci v združenem delu z delom dokazujejo patriotično pripadnost in da na vseh ravneh najširše družbene kontrole zagotavljajo skupnosti najprimernejše ravnanje na sprejetih družbenopolitičnih temeljih. Zelo pomembna je njihova naloga, da ob samoizobraževanju, ko je potrebno pojasnjevati svetovne politične in ekonomske razsežnosti, skrbno preverjajo tudi lastno delo, problematiko lastnega okolja. Ni namreč sprejemljivo le iskanje vzrokov za slabosti zunaj svojih ograd.

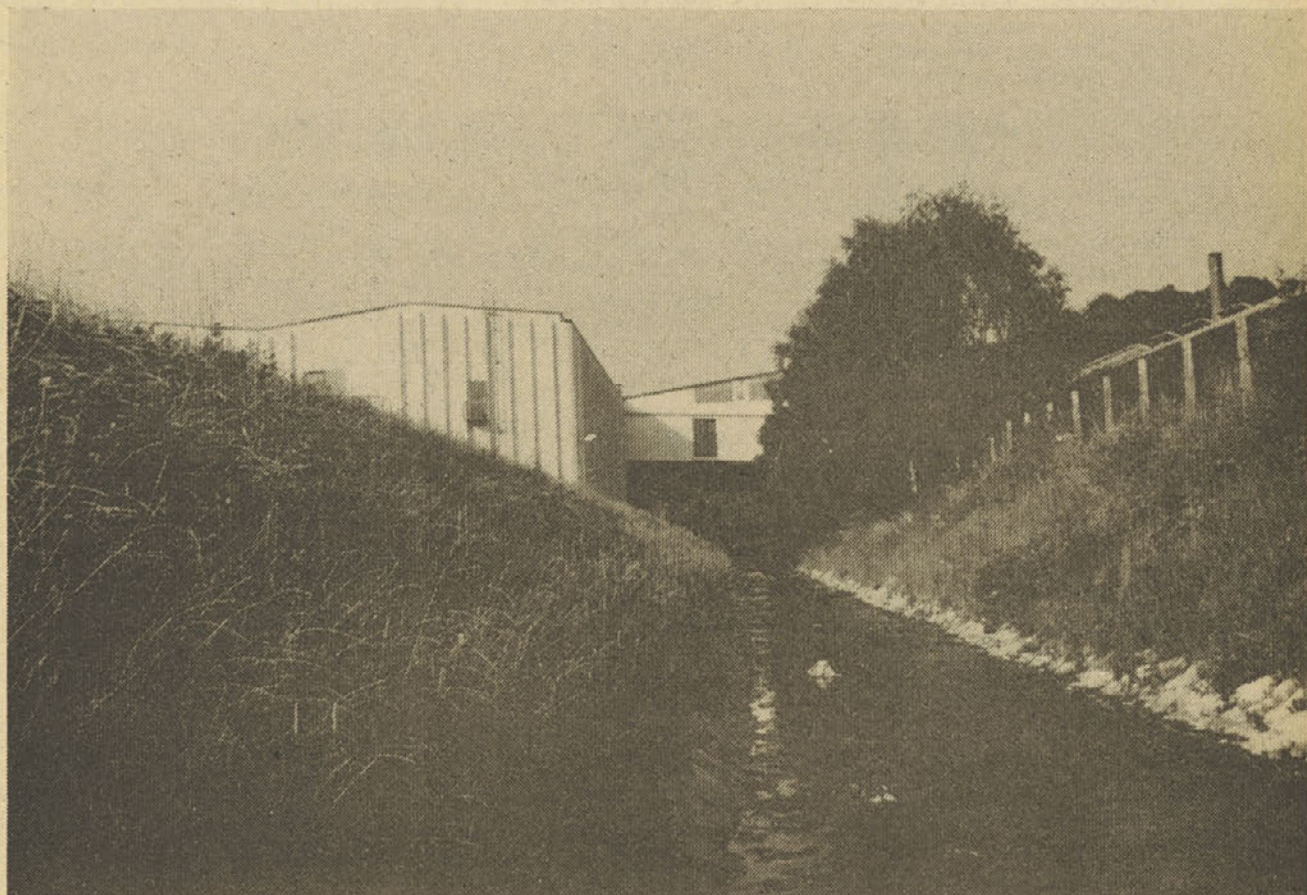
V zvezi z razpravami o opiranju na lastne moči smo slišali mnogo dobrih zgledov v organizacijah združenega dela z odličnimi proizvodnimi in poslovnimi rezultati, z urejenim samoupravljanjem in vodenjem, o dobrih odnosih v krajevnih skupnostih in o urejenem zadovoljevanju skupnih interesov in potreb. Sedaj je zelo pomem-

bno, da učimo tudi na dobrih primerih in da zaradi slabih ne posplošujemo vse za slabo. Značilnost ocenjenih dobrih primerov je zlasti da pravilno vrednotimo delo, urejen sistem obveščanja, da imajo ljudje ustrezno veljavo, da je spodbujeno inventivno, ustvarjalno in strokovno delo. Pogoji za vse to so v dobri organizaciji dela, v delitvi dela po znanju in spodobnostih.

Namesto sklepne misli . . .

Zavedam se, da teh nekaj misli ne predstavlja kakšnih velikih novosti, pa vendarie mislim, da je dovolj za spodbudo, ko bomo postavili na dnevni red vprašanje o vlogi in pomenu članov ZK. Zavedati se moramo dejstva, da je treba družbene pojave reševati organizirano in pod idejnim usmerjanjem zveze komunistov kot družbenopolitične sile. ZK je odgovorna za moralno vrednotenje določenih razmer; in ker je morala močno povezana z materialnimi razmerami, mora biti na sedanji stopnji razvoja še kako poudarjena zahteva po optimalnem gospodarjenju, znanju in vodenju v proizvodnji s sredstvi v družbeni lastnini, kakor tudi v sistemu delitve družbenega proizvoda in obveznosti do družbe kot celote.

JOŽE BOŽIČEK

Varčujte za stanovanje

Kakor je bilo to v preteklosti, tudi sedaj vlaga naša steklarne veliko denarja v gradnjo oziroma nakup stanovanj v družbeni lastnini, hkrati pa ga veliko namenja še za kreditiranje individualne stanovanjske gradnje. Tako je bilo s sredstvi steklarne zgrajenih več kot 200 stanovanj, več kot 400 delavcev pa si je ob njeni pomoči in ob velikem samoodpovedovanju zgradilo lastne domove.

Zatorej smemo povzeti, da smo do sedaj rogaški steklarji dokaj uspešno in sproti reševali svoje stanovanjske potrebe, zavedajoč se dejstva, da pomeni stanovanje enega izmed prvih pogojev za normalno življenje in uspešno delo vsakega delavca. Zaostrjene gospodarske razmere zadnje čase pa se negativno odražajo tudi na področju stanovanjske gradnje. Nenehna rast gradbenih cen in pomanjkanje sredstev za te namene sta povzročila, da je stanovanjska gradnja v družbenem in zasebnem sektorju močno zastala. Analize kažejo, da cilji, zastavljeni s srednjeročnimi plani, ne bodo uresničeni. Vse to onemogoča hitrejše urejanje stanovanjskih potreb delavcev, seznami pričakovalcev sta-

novanj pa so vedno daljši. V izredno težkem položaju so še zlasti mladi delavci, ki si šele ustvarjajo svoje družine.

Podobne težave pričakujemo tudi v steklarni. Pred odborom za družbeni standard je zahtevna in odgovorna naloga, kako razpoložljiva stanovanja čim pravičneje razdeliti, saj vsem njihovim pričakovalcem ni mogoče ustreči. Pri zadnjem razpisu je vložilo prošnje za stanovanja kar 22 delavcev. Od teh jih 17 nima stanovanja, 5 pa jih želi stanovanje zamenjati, ker so glede na število družinskih članov postala premajhna. Od vseh pričakovalcev stanovanj jih 11 živi v resnično nemogočih stanovanjskih razmerah. V pretežni večini so to podnajemniki, ki so

izpostavljeni še stalnemu naraščanju najemnin in nekateri med njimi plačujejo že kar astronomsko visoke. Z razpoložljivimi stanovanji bo letos mogoče zadovoljivo rešiti le pet prosilcev oziroma pričakovalcev!

■ Tudi za Rogaško lahko ugotovimo, da je v našem kraju zadnje čase stanovanjska gradnja zastala, čeprav potekajo sedaj intenzivne priprave na gradnjo bloka v Žiberniku, ki bi moral biti zgrajen do srede prihodnjega leta. V tem bloku bo Steklarna kupila 13 stanovanj, od tega 6 dvosobnih po 55,10 m² površine, 5 enoinpolsobnih po 44,10 m² površine in dve garsonjeri po 26,40 m² površine. Za nakup vseh teh stanovanj, katerih končna cena bo skupaj 90,197.121 dinarjev, imamo zagotovljena finančna sredstva.

Velike težave so, če ni stanovanj... Toda, težave so tudi, ko posameznik dobi stanovanje!

Kako hitreje in ceneje do novih stanovanj, to je vprašanje, ki tare še prenekaterega našega sodelavca - foto Z. Novak

Po veljavni zakonodaji o stanovanjskem gospodarstvu je obvezna delavčeva lastna udeležba pri kritju stroškov za zgrditev dodeljenega stanovanja in je odvisna od povprečnega dohodka na člana družine. Vrednost no-

vega dvosobnega stanovanja bo 8.000.000 dinarjev. To pomeni pri lastni udeležbi samo 5% od te vrednosti – ki pa je glede na osebne dohodke ponavadi višja, da bo treba pred vselitvijo odšteti kar 400.000 dinarjev.

- Zato dobronamerno priporočamo vsem, ki pričakujejo stanovanja, naj pričnejo pravočasno namensko varčevati, saj si boste s tem pridobili pravico do posojila za lastno udeležbo.

ALOJZ JUHART

Izboljšujemo delovne razmere...

Spopad s hrupom uspeva!

Med številne nevarnosti, ki ogrožajo delavčevo zdravje, štejemo tudi hrup, ki ga povzročajo predvsem delovna sredstva v delovnih prostorih ali pa hrup, ki nastaja v delavčevem neposrednem delovnem okolju. Hrup sicer ne ogroža delavčevega življenja, neredko pa ustvarja takšne zdravstvene okvare, ki znatno znižajo njegovo delovno sposobnost in zmogljivost. Zato tokrat nekaj stavkov tudi o tem...!

Hrup imenujemo vsak nezaželen zvok, stopnja te nezaželenosti pa je psihološko odvisna od posameznega človeka. Hrup ima različne vplive na človeka, od neprijetnega zvočnega do različnih stopenj poslabšanja ali celo izgubo sluha. Poleg primarnega vpliva hrupa pa so še sekundarni, ti se pojavljajo kot nezgode, ki nastanejo zaradi delavčeve zmanjšane pazljivosti ali

utrujenosti, saj hrup deluje na človekov psihosomatski sistem.

- V steklarni smo že večkrat merili ropot ter druge ekološke dejavnike, ki vplivajo na delavčevo zdravje škodljivo in ki prekoračujejo dovoljene meje, seveda različno v posameznih obratih. Takšne primere smo zabeležili zlasti v brusilnici v Kozjem, pri plinski kadni peči in v

- nekaterih drugih obratih oziroma tozdih v steklarni.

V brusilnici tozda Dekor Kozje je prihajalo do prekoračitve dovoljenega ropota za osemurno ekspozicijo. Do prekomernega ropota je prihajalo predvsem zaradi samega dela – brušenja, zaradi neprimerne stopnje stropnih in zaradi velikih steklenih površin v prostoru. Glede na opravljene meritve smo se lotili zmanjševanja ropota – hrupa. Strop brusilnice smo obložili z izolacijskim materialom (plamafon), ki nekako duši ali vpija oziroma zmanjšuje jakost zvoka določenih frekvenc, obenem pa ta material povečuje absorpcijsko površino stropa... Iz re-

Vzorčna delavnica tozda Dekor v Kozjem. Na stropu so vidne plamafon izolacijske plošče za zmanjševanje oziroma dušenje hrupa

zultatov kontrolnih meritev ropota ter ocen steklobrusilcev, ki delajo v teh delovnih prostorih, je razvidno, da smo uspeli hrup zmanjšati na sprejemljivo mejo, prav tako pa smo znižali jakost srednjih in visokih frekvenc, torej tistih, ki so neugodne za človeka. Kljub takšnim dosežkom, pa bomo morali opraviti določene popravke, da hrup še zmanjšamo, torej pod dovoljeno mejo za takšna dela.

Ekološke meritve smo opravili tudi pri plinski kadni peči. Iz zbranih rezultatov je bilo razvidno, da so ropot in ostali ekološki dejavniki presegali dovoljene meje oziroma, da so močnejši kot pri ostalih pečeh. Do večjih ekoloških obremenitev prihaja predvsem zato, ker je pri tej peči talilni proces neprekinjen. Med delom so temperature peči in ozračja okrog nje višje in tudi delo v dveh odnosno treh izmenah dodatno otežkoča delovne razmere. Predvsem je problematična popoldanska izmena!

Upoštevaajoč dobljene podatke o ekoloških obremenitvah pri kadni peči smo pričeli iskati rešitve za izboljšanje delovnih razmer. Postavili smo zvočno izolacijo in toplotno izolacijo plinskega bobna – drumle na prvi kadni peči ter peč zvočno in toplotno izolirali. Prav tako smo zvočno izolirali ventilatorje v prostoru pod pečjo. Navedeni posegi so pokazali ugodne učinke.

Kot sestavni del ukrepov za izboljšanje delovnih razmer pri plinski peči, je tudi montaža kanalov okrog delovnega odra in pri odprtinah za odvzemanje stekla, ki so namenjeni dovajanju svežega oziroma v klimatski centrali ohlajenega zraka. Od tega ukrepa pričakujemo dobre rezultate, čeprav je montaža klimatske centrale zaradi objektivnih in delno tudi subjektivnih razlogov v precejšnji zamudi. Vroči meseci so letos že za nami!

- Seveda so navedene izboljšave le del ukrepov, ki smo jih izvedli za izboljšanje delovnih razmer. Čaka pa nas še dokaj obsežno delo, da odpravimo ostale pomanjkljivosti, ki predstavljajo obremenitev za delavce, to so na primer, v kartonažni delavnici in v še nekaterih oddelkih!

BRUNO ŠVERKO

Spet nekaj besed o samoupravnih aktih!

Sprejete spremembe nekaterih aktov

Že v prejšnji izdaji »Steklarja« smo pisali v sestavku z naslovom »Kaj je novega v domači zakonodaji?« o vsebini sprememb samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev v tozd, statuta in samoupravnega sporazuma o združitvi tozdov v delovno organizacijo. Te akte se sprejema z referendumom, ki smo ga pri naš razpisali za sredo, 25. septembra

Referendum je uspel, čeprav so rezultati v nasprotju s tradicijo, tokrat nekoliko slabši, kar kaže na to, da vse aktivnosti za razprave o teh aktih nismo dobro vodili. Ta kritična in samokritična trditev pa ni brez podlage, saj je prenekateri delavec »debelo pogledal«, če si ga opomnil, naj gre na referendum.

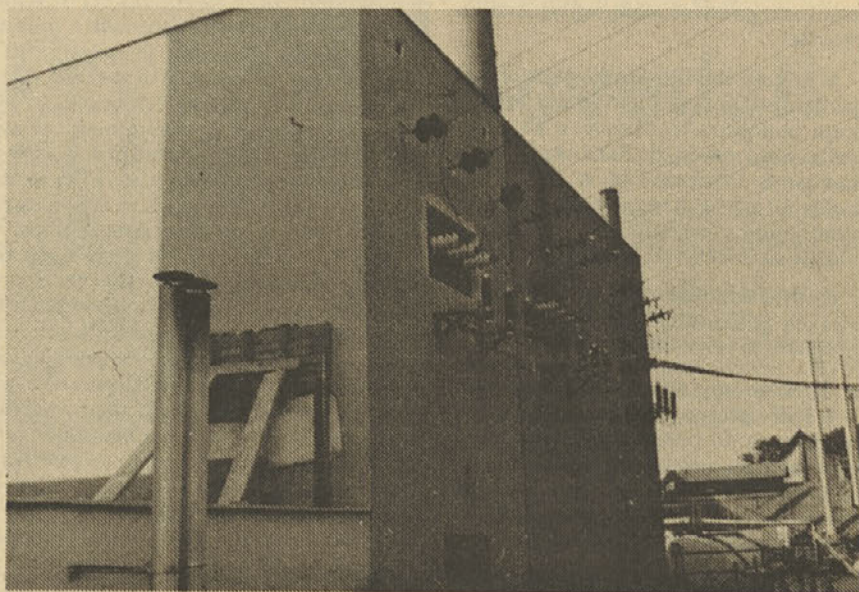
Več kot očitno je, da bomo morali oživiti delovanje sindikalnih skupin, saj je to eden izmed temeljnih pogojev za našo boljšo informiranost. Ustna, neposredna informacija pač več zaleže, kot zaleže pisanje obvestil ali objavljanje sporočil v »Steklarju«.

Tudi sama udeležba na referendumu ni bila zadovoljiva, kar pa moramo pripisati tudi zelo velikemu deležu delavcev na bolniških dopustih ter rednih letnih dopustih!

Za sklep bi kazalo potegniti poduk, ali ne? Zadnji referendum naj nam bo resno opozorilo pred naslednjimi volitvami in novimi referendumi, kako se nanje pripraviti in kako jih voditi.

Brez prave, pravilno vodene in zares zavzete politične akcije očitno ne moremo več pričakovati sijajne udeležbe!

FRANC VEHOVAR

Z novim 20 KV daljnovodom smo pripeljali v Steklarno elektriko takšne moči, da jo lahko uporabljamo tudi za taljenje stekla
– foto Z. Novak

Visoka inflacija in izračunavanje pokojninske osnove

Spremembe nujne takoj

O škodljivih vplivih inflacije na gospodarsko dejavnost slišimo zadnje čase dovolj. Če za inflacijo, ki se jo zapiše še z eno številko, strokovnjaki pravijo, da je po svoje spodbujevalka razvoja, pa o tisti dvoštevlični številki, lahko trdimo, da že načenja substanco in siromaši materialno osnovo, izničuje veljavnost ekonomskih zakonitosti, zbija splošno življenjsko raven, vodi v gospodarski zastoj in... Še bi lahko naštevali njene negativne učinke.

Ker njene negativne strani tudi sami v vsakdanjem življenju kar močno občutimo, v prispevku poskušamo opozoriti na vpliv visoke inflacije na izračun pokojninskih osnov glede na veljavni pravilnik oziroma zakon in opozoriti na nepravilnosti, ki se po našem mnenju pri tem dogajajo...

Osnove za izračun pokojninske osnove niso upoštevale sedanje inflacije.

Zdajšnji sistem izračunavanje pokojninskih osnov velja z manjšimi spremembami in dopolnitvami že več kot deset let. V letih, ko je bil sprejet sistem za izračunavanje pokojninskih osnov, so bile inflacijske stopnje dosti nižje, kot so sedaj, saj so se takrat gibale med 20 in 30%, sedaj pa so že več kot dvakrat višje. Zato lahko trdimo, da sistem ni bil pripravljen tako, da bi upošteval sedanje visoke stopnje inflacije. In očitno je tovrstni sistem sedaj postal vprašljiv, saj je logično vprašanje, ali so izračunane pokojninske osnove po vsebini in stvarni vrednosti še takšne, kot smo želeli, da bi bile, ko smo v skupnostih invalidskega in pokojninskega zavarovanja sprejemali ta pravila?

V julijski številki Steklarja je bil objavljen prispevek o tem, kako se oblikuje pokojninsko osnovo v skladu z veljavnimi predpisi. Zato tega ne ponavljamo. Dotikamo pa se tistega določila, ki govori o revalorizaciji ali prevrednotenju osebnih dohodkov, ki služijo za izračun pokojninske osnove.

Osebnih dohodkov se namreč revalorizira na predzadnje leto dela oziroma natančneje povedano:

- Če bi se npr. delavec upokojil pred 1. 7. 1985. leta, se mu revalorizira osebne dohoke do predzadnjega leta pred upokojitvijo, oziroma se kot zadnje leto revalorizira 1983. leto, s tem da je upokojeni delavec že deležen vseh povečan pokojnin v tekočem letu.

- Če bi se npr. delavec upokojil po 1. 7. 1985, se mu revalorizira osebne do-

hodke z vključno 1984. letom, ni pa upravičen do povišanja pokojnin v tekočem letu, saj ima v izračunski osnovi tudi 1985. leto.

- Takšen sistem izračunavanja osnove nov oziroma njegova pravičnost sta

- glede na sedanjo stopnjo inflacije že ogrožena: že daleč smo od tega, da bi 85 odstotkov pokojninske osnove, ki se jo odmeri v primeru redne upokojitve, res predstavljalo 85% povprečnih osebnih dohodkov, ki jih je delavec prejemal pred upokojitvijo.

Sporno je predvsem leto revaloriziranja osebnih dohodkov! V zakonu je zapisano, da se osebne dohodke za pokojninsko osnovo revalorizira na zadnje leto, vendar je uporaba tega določila odložena na obdobje med leti 1986

Spremenjeni samoupravni sporazumi o uresničevanju pravic iz zdravstvenega varstva

Bolniška po novem

Sindikati so dali pobudo, naj se spremeni način obračunavanja nadomestil osebnega dohodka za čas delavčeve odsotnosti z dela zaradi bolezni. Pobudo so sprejele vse občinske zdravstvene skupnosti in temu ustrezno spremenile samoupravne sporazume o uresničevanju pravic iz zdravstvenega varstva.

Nenehna rast življenjskih stroškov, visoka stopnja inflacije in rast osebnih dohodkov so vplivali na to, da so bila nadomestila osebnega dohodka za čas delavčeve odsotnosti z dela zaradi bolezni nesorazmerno nizka. Po nekaterih izračunih je delavec, ki je bil v bolniškem staležu, dobil le polovico tistega, kar bi zaslužil, če bi delal. V posebno težkem položaju so se znašli zlasti tisti delavci, ki so bili v staležu dalj časa, saj jim nadomestila osebnega dohodka niso več zagotavljala življenjskega minimuma.

Osnova za nadomestilo osebnega dohodka je še vedno povprečni mesečni osebni dohodek, ki ga je delavec prejel v preteklem letu, s tem da se to osnovo poveča in za odstotek rasti povprečnega mesečnega osebnega dohodka na zaposlenega delavca v tozdu ali delovni skupnosti skupnih služb v tekočem letu do meseca pred nastankom začasne zadržanosti z dela. Delavcu, ki je odsoten z dela več kot mesec dni, se osnovo za nadomestilo osebnega dohodka valorizira ali prevrednoti vsak nadaljni mesec odsotnosti z odstotkom rasti povprečnega mesečnega dohodka, doseženega na zaposlenega delavca v tozdu ali delovni skupnosti v prejšnjem mesecu. Če nadomestilo osebnega dohodka bremeni občinsko zdravstveno skupnost, se pri valorizaciji upošteva povprečno rast osebnih dohodkov na zaposlenega v občini.

Navedene spremembe so potrdili oziroma sprejeli tudi vsi delavski sveti v Steklarni, veljajo pa od 1. julija letos! Na ta način je zagotovljeno bolj sprotno usklajevanje nadomestil z rastjo osebnih dohodkov, kljub temu pa bodo nadomestila še vedno precej nižja od osebnih dohodkov.

A. J.

in 1990, za kar je pristojna skupščina Jugoslavije. Zaradi tega so realne ali resnične vrednosti pokojnin upokojencev zadnja leta vse nižje.

Upravičeno nezadovoljni

Zdajšnja stopnja inflacije zahteva čimprejšnjo uveljavitev določila o revalorizaciji pokojninskih osnov na zadnje leto delavčevega dela pred upokojitvijo. Mnogi naši upokojenci, ki so se upokojili predvsem zadnje leto, pa tudi že prej, so močno razočarani – kar je pravzaprav premila beseda – ko dobijo v roke odločbo o višini pokojnine.

- Zamislite si nekoga, ki se je zaposlil v težkih povojnih letih in se je sedaj upokojil. Začel je v težkih časih; vso delovno dobo je prispeval za graditev te družbe. Sedaj, ko se zopet v težkih časih poslavlja, mu

- pa namenimo mačehovsko odmerjeno pokojnino... Če vemo, da je ob upokojitvi človek sicer postavljen nekako na stranski tir, pri tem pa je še pokojnina odmerjena nepravilno in skromno, potem je razlogov za nezadovoljstvo dovolj. Takšen človek je razumljivo razgoren in s slabimi občutki odhaja v pokoj... In ob tem se velja zamisliti!

Razen tega se pojavljajo tudi druge nepravilnosti... Medletno usklajevanje pokojnin z rastjo osebnih dohodkov pa poteka zadovoljivo, zato niso več v enakem položaju delavci, ki so se upokojili že pred nekaj leti, in delavci, ki odhajajo v pokoj sedaj, ko je inflacijska stopnja dosti višja. Neopravičeno prihaja do razlik v pokojninah med delavci, ki so opravljali ista dela in imeli enake osebne dohodke, upokoji-

li so se pa v različnih obdobjih. Prav tako se tudi dogaja, da uspešnejši delavec, ki se je upokojil v letošnjem letu, prejema nižjo pokojnino od sodelavca, ki je bil manj uspešen in ki je prejemal nižji osebni dohodek, a se je upokojil pred njim. Skratka, prihaja do nepravilnosti, ki kar bodejo v oči.

Spremembe so nujne...

Iz vsega zapisanega sledi, da so nujne ustrezne spremembe. Gotovo bi revalorizacija pokojninskih osnov na zadnje leto pomenila veliko dodatno obveznost za sredstva skupnosti pokojninsko invalidskega zavarovanja, vendar se spričo hitre rasti osebnih dohodkov tudi ta sredstva, ki se zbirajo, večajo. Potrebno bi se bilo preračunati, kot po domače pravimo, in videti, kaj se da storiti, kajti sedanje stanje je nevdržno. Upokojenci so namreč tista kategorija ljudi, ki jo inflacija najbolj prizadene.

- Res žalostno je videti dobrega delavca, ko se ob odhodu v zasluženi pokoj razočarano in osuplo zatre v list papirja, ki mu kaže zanj nerazumljivo nizke številke o odmerjeni pokojnini in ko te številke primerja s svojimi zadnjimi osebnimi dohodki.

ZLATKO NOVAK

Prvi vtisi o domu učencev

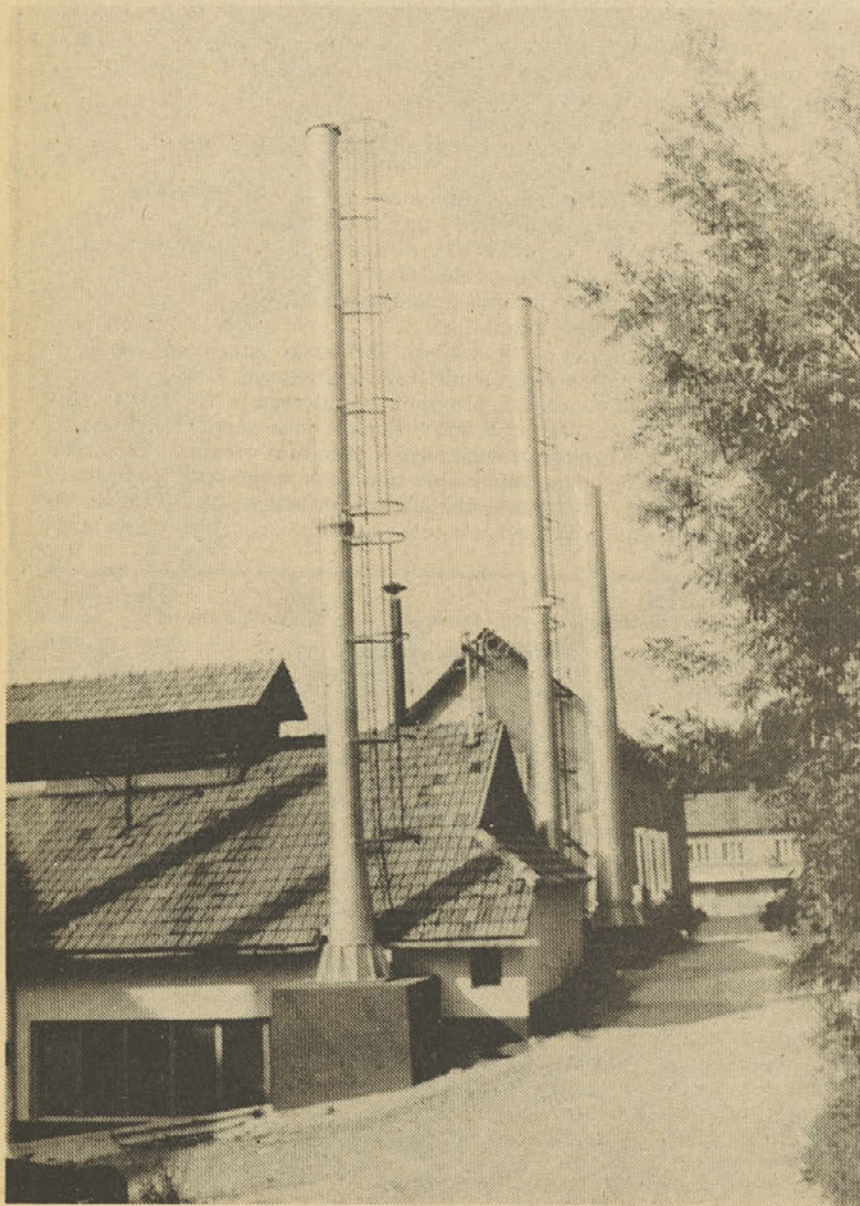
Veliko si imamo povedati

Ko je prišel čas poklicne odločitve, sem sklenila, da se bom vpisala v Steklarsko šolo...

Tako je tudi bilo! Vedela pa sem tudi, da bom morala čez teden bivati v domu učencev, ker nimam urejenega prevoza. Na informativnem dnevu sem dobila še dodatne informacije; takrat so nam tudi pokazali dom, v katerem naj bi bivali.

Počitnice so prehitro minile, čeprav se je marsikateri dan zavlekel v nedogled. Mesec september pa je bil že tako rekoč pred vrati. Prišla je nedelja, dan vpisa v dom in tudi razporeditev.

Ko sem tisti dan odhajala od doma,

nisem spustila niti ene solze. Zato pa so se bolj jokali drugi, predvsem oče.

Sobo si delim še s tremi učenkami. Kmalu, oziroma še tisti večer sem spoznala, da sta Snežana in Anica iz sosednje republike Hrvatske. To me sedaj sploh nič več ne moti in sem tudi vesela, da je vsak iz drugega konca. Zdi se mi, da bolj kot smo iz oddaljenih krajev, več si imamo povedati.

Sedaj bo že mesec dni, odkar sem tukaj v domu, in se mi zdi prav prijetno. Domačih niti ne pogrešam, sem pa vesela vsakega petka, ko se vrnem med domače in prijatelje.

... Dobro se razumemo!

V osmem razredu, ko smo izpolnjevali anketo o nadaljnjem šolanju, u-smerjenem izobraževanju, sem se odločila za Steklarsko šolo v Rogaški Slatini. Vedela sem, da bom morala bivati med tednom v internatu oziroma domu učencev, saj je pot do mojega pravega doma predaleč, da bi se vsak dan vozila.

Prvič sem prišla v dom 1. septembra. Spremljala sta me starša in sestra. Ko smo prispeli do gornjega nadstropja, v katerem so sobe za učence, nas je že pričakal tovariš vzgojitelj I. vzgojne skupine tovariš Čuješ. V tej skupini smo sama dekleta.

Ko sem vse uredila, me je vzgojitelj odpeljal do vrat moje sobe. Vstopila sem in na vsaki strani zagledala eno omaro in dva pograda. V sobi so bila ostala dekleta. Tovariš mi jih je predstavil in mi povedal, da bomo odslej skupaj v sobi. Potem je odšel in me pustil samo med tremi tujimi dekleti. Malo mi je bilo neprijetno, toda kmalu smo se spoznale in se začele pogovarjati o vseh mogočih rečeh. Ugotovila sem, da sta dve dekleti iz sosednje Hrvatske, vendar me to ni preveč motilo.

Sedaj sem tukaj že skoraj mesec in spoznala sem mnogo novih deklet in fantov, s katerimi se dobro razumemo. Dolgčas in domotožje me ne mučita več, saj imam dosti skrbi glede učenja. Vseeno pa komaj čakam petka, da se z avtobusom odpeljem domov.

BARBARA DOLJAN, 1. razred

Skrb za nove kadre

Razdelili smo štipendije

Skrb za lastne kadre je prav gotovo med najpomembnejšimi nalogami vsakega delovnega kolektiva, predvsem pa je to pomembno za tiste, ki skrbijo za svojo bodočnost in ki želijo držati korak z razvitimi oziroma s hitrim tehnološkim napredkom. Tega dejstva se v Steklarni v polni meri zavedamo, zato vsako leto razpišemo več štipendij za različne profile kadrov, pač glede na plan potreb!

Odbor, ki spremlja in odloča o kadrih in kadrovski politiki, nima lahkega dela, saj je interesentov za štipendije iz leta v leto več. Še posebej težko je s prosilci, katerih starši so zaposleni v Steklarni. Ti pričakujejo štipendijo oziroma pomoč svoje delovne organizacije tudi za takšne smeri študija, ki jih odbor ni razpisal in ki jih steklarna ne bo potrebovala. Tako je letos prispelo 37 prošenj za štipendije, razpisanih pa jih je bilo samo 8, seveda brez štipendij za steklarsko šolo.

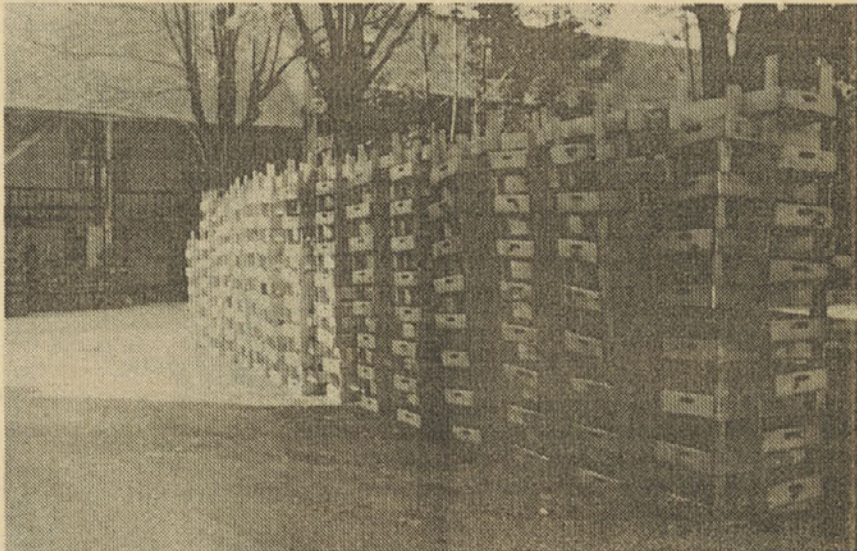
Odbor je odobril oziroma podelil:

- 7 štipendij za VIP kovinarstvo in strojništvo – smer strojni ključavničar,
- 3 štipendije za VIP oblikovanje – smer industrijski oblikovalec,
- 1 štipendijo za VIP strojništvo – poklic strojni inženir,
- 3 štipendije za VIP kovinarstvo in strojništvo – poklic strojni tehnik,
- 2 štipendiji za poklic ekonomski tehnik,
- 1 štipendijo za poklic inženir kemijske tehnologije,
- 1 štipendijo za poklic ekonomist.

O vpisu in podeljevanju štipendij za Steklarsko šolo bomo pisali in celovito seznanili bralce v naslednji številki Steklarja, vendar naj ome-nimo težnjo za vpis v skrajšan program, za katerega je zanimanje dosti večje kot za srednjega. Vse pogosteje se dogaja, da se učenci želijo po letu šolanja v srednjem programu preusmeriti v skrajšani program. Vzroki so različni, najpogostejši pa je zahtevnost srednjega programa.

Pri vsem tem pa drži trditev steklarjev in brusilcev, da dobivamo po uvedbi usmerjenega izobraževanja iz šole vse manj usposobljene delavce!?

Nosilke, ki so bile pripravljene za novo proizvodnjo, so že izginile z dvorišča... Le kam?

Kako smo sprejeli nove sodelavce?

Mnogo boljše kot nekdaj!

V začetku septembra smo v Steklarni zaposlili precej novih delavcev, ki so prišli iz različnih šol. Zaposlili so se kot pripravniki IV. in V. stopnje. Za večji del med njimi pa to ni bil prvi stik z novim okoljem, saj so že bili na proizvodnem delu ali na počitniški praksi, čeprav seveda takšno delo ni primerljivo z rednim delom v delovnem razmerju.

Čeprav so pripravniki, se morajo ti novi, mladi delavci kar takoj, že prvi delovni dan spoprijeti z resnim delom, ki traja osem ur. To vse ni preprosto, saj taki mladi ljudje še nimajo delov-

nih navad; novo okolje je nekaj, čemur se je treba privaditi; srečujejo se z novimi ljudmi, z že uveljavljenimi delavci. In ...

Večina pripravnikov je prišla iz

srednjega programa Steklarske šole – smer steklopihalec ali brusilec kristalnega stekla, nekaj je ekonomskih in administrativnih tehnikov ter strojnih tehnikov in strojnih ključavničarjev.

No, pa smo povprašali nekatere pripravnike, kako so jih sodelavci v Steklarni sprejeli, kako se počutijo v novem okolju, ali so zadovoljni s sprejemom, so morebiti v svojih pričakovanih razočarani ali pa prijetno presenečeni?

Mojster Anton Mikša pri »bulganju« steklene mase – foto Z. Novak

Brusilec **Marko Kidrič** pravi, da so ga lepo sprejeli, da so odnosi sodelavcev dobri, moti pa ga, da so starejši sodelavci oziroma vodje v brigadi tako strogi. Meni, da bi morali biti med pripravništvom z njimi bolj strpni, četudi kaj pokvarijo. Boji se tudi, da mu med pripravništvom ne bo omogočeno obvladati vse brusilne faze, saj je delo v brigadi podrejeno izključno planu in produktivnosti ... Dodaja še, da mu osem ur ni težko delati, saj si je delovne navade pridobil že v učni brigadi. Še več, po delu v steklarni se pri upokojenem mojstru brusilcu uči tudi graverskih veščin ... Nasplošno pa Marko meni, da je prej prijetno presenečen nad vsem, kot pa razočaran.

Tudi brusilka **Milica Boršič** meni, da je bila v brigadi zelo lepo sprejeta, saj je pričakovala dosti slabši sprejem, da so odnosi med sodelavci dobri, saj so jo ti sprejeli kot sebi enako, prve dni pa je imela nekaj težav z osemurnim delovnikom, a se je že navadila tudi na to ... Sedaj dela v glavnem po pripravniškem programu, ki pa je le nekoliko preveč podrejen proizvodnim učinkom in manj usposabljanju za obvladovanje vseh faz brušenja.

Strojni tehnik **Ljubo Strašek** je s sprejemom in odnosom sodelavcev zadovoljen in pravi: »Če bo le tako ostalo, pa bo dobro!«. Delo, ki ga sedaj opravlja, mu ustreza, meni pa, da bo moral več delati praktično, torej za stroji, pri konstrukcijah. Osemurni delovnik Ljubu ne dela težav; čas mu kar hitro mineva.

Upravno-administrativni tehnik **Zlatka Podhraški** meni, da je bila v delovno okolje lepo sprejeta, da so sodelavci do nje prijazni in da sploh ni imela nikakršnih težav, saj je bila vsako leto prej nekajkrat na počitniškem delu, pa je že takrat spoznala svoje sedanje sodelavce ... Sedanje delo je

tisto, za katerega se je usposabljala, in upa, da ga bo opravljala tudi potem, ko bo pripravniška doba mimo, četudi je sprejeta le za pripravniški čas.

Bodoča mojstra »glazarja« **Stjepan Arhanič** in **Jože Colnarič** pravita, da so ju sodelavci lepo sprejeli, da so z njima prijazni, da so odnosi v brigadi nasploh zadovoljivi in da sta se na novo delovno okolje hitro navadila; še zlasti lahko, ker sta že prej hodila na prakso v Steklarno. Tudi osemurni de-

lovnik jima ne dela težav. Čas jima mine sedaj celo hitreje, kot jima je mineval štiriurni šolski pouk.

Čeprav sedaj še ne opravljata tistih del, za katera sta se usposabljala na šoli – to je za pomočnika steklopihalca, pa imata vse možnosti, da do konca pripravniške dobe obvladata steklarke veščine. Oba zatrjujeta, da bosta z marljivim delom to, kar jima je šola premalo dala praktičnega znanja, sedaj čim prej nadoknadila.

To je nekaj misli, mnenj in pogledov naših novih sodelavcev! Če na kratko strnemo njihove odgovore, so s sprejemom in odnosom sodelavcev zadovoljni. To pa kaže, da na tem področju, v medsebojnih odnosih v Steklarni zadnje čase vendarle napredujemo, kajti včasih ni bilo tako in mladim je bilo zaradi tega prav težko!

Časi se spreminjajo! In človek je vesel, če v čem na boljše, ali ne?

V oktobru gremo na strokovno ekskurzijo!

Videli bomo steklarno na Muranu in Benetke

V mesecu juliju smo na sestanku konference sindikata sprejeli med drugim tudi sklep o skupnem enodnevnem sindikalnem izletu v septembru in to v tri različne smeri. V razpravi pa je bilo tudi predlagano, naj bi organizirali strokovno ekskurzijo na italijanski Murano. V Turistični poslovalnici TGG v Celju smo povprašali, kakšne so možnosti za organizacijo takšnega izleta. Izdelali so nam ponudbo, ki je bila z nekaj korekturami sprejemljiva in se glasi takole:

»Z modernim zelenim vlakom se bomo ob 4,00 zjutraj odpeljali iz Rogaske Slatine. Med vožnjo vam bomo postregli z zajtrkom in malico. Okrog 11. ure bomo prispeli v Benetke, kjer se bomo z vaporretom – beneškim vodnim tramvajem – odpeljali na otok Murano in si ogledali STEKLARNO, nato pa po KANALU GRANDE do MARKOVEGA TRGA in si ogledali znamenitosti mesta: MALI TRG, VELIKI TRG, MARKOVO CERKEV, dvorišče in zunanost DOŽEVE PALAČE, MOST VZDIHLJAJEV, SVINČENE JEČE, URNI STOLP in ZVONIK. Po ogledu mesta bo prosto do odhoda vlaka proti domu ob 18. uri. Med vožnjo proti domu vam bomo postregli še z večerjo«.

Prijave za ekskurzijo smo sprejemali do 11. septembra. Do takrat se je prijavilo 220 udeležencev, ki so z lastno udeležbo po 3.000 dinarjev potrdili prijavo. Zaradi tako velikega števila prijavljenih je nujno organizirati izlet za polovico prijavljenih v soboto, 12. oktobra in za drugo polovico v soboto, 19. oktobra!

Vse udeležence izleta prosimo, da se dosledno držijo naslednjih navodil:

- Pridite na vlak ob točno določeni uri, saj je vlak vezan na točen vozni red, kajti vsaka zamuda lahko povzroči velike nevšečnosti.
- S seboj imejte veljaven potni list vsi tisti, ki niste na skupinskem potnem listu.
- Vsi, ki letos prvič prestopate državno mejo, lahko nesete s seboj 2.500 dinarjev in dewizna sredstva s potrdilom o dvigu z devizne knjižice.
- Priporočamo, da v Benetkah ne kupujete preveč in takšno blago, ki bi nam povzročalo nevšečnosti na carni. Oženem pa vas opozarjamo, da so v Benetkah cene blagu tudi višje (posebno na Markovem trgu) kot drugje v Italiji.

Udeleženci izleta boste pisno obveščeni o datumu odhoda na izlet, zato prosimo, da se tega resnično držite. Na vlaku bo namreč omejeno število sedežev!

NADA ZAGODA

Predstavljamo vam ...

Vzdrževalec Franc Šumej iz Dekorja

Leta 1974 se je Francu Šumeju posrečilo dobiti delo v naši brusilnici Kozje, neposredno blizu svojega doma in matere. Prišel je iz Železarne Štore, kjer je nabiral izkušnje v velikem kolektivu in kjer je morda veličina tovarne nekako zasenčila znanje in hotenja mladega nadobudneža ...

Torej, odločil sem se napisati besedo, dve o človeku, ki ne le da zna svoj posel, ampak se dela loti tudi s srcem, voljan je več znati, se v praksi izpopol-

Vzdrževalec Franc Šumej iz tozda Dekor

njevati. In delo mu ni le osemurna prisotnost... Ko se v Dekorju pokvari ura, radio, pisalni stroj ali si izmislimo narediti transporter, signalno napravo, ali ko nam ni bil pogodu ogrevalni sistem načrtovalcev celjskega inženiringa in še kaj, je tukaj vselej Francelj, vztrajen, nepopustljiv. Če je treba, noč in dan, soboto ali nedeljo.

Leta 1978 smo si izmislili prvi letni remont in taka praksa je še danes. Prvi trije so bili najtežji, kajti stroji so vibrirali in treba je bilo narediti težji poseg. V roke je bilo treba vzeti težki vrtni stroj, kladivo, narediti novo konstrukcijo in temelje. Takrat se nismo strinjali z »zunanjim« ponudnikom za 50 starih milijonov, ker smo to postorili v lastni režiji za 15. Danes, ko je za nami osmi remont, ko vsako leto obnovimo najnujnejše, daje naš objekt vedno svežo sliko, sliko novega, čistega in prijetnega objekta.

Ceravno v naši družbi ni najbolj spoštovana skromnost, moramo povedati,

da smo veliko stvari storili z enostavnimi orodji v lastništvu Šumeja. Še danes se nam zdi velikega premisleka vredno nabaviti npr. orodje v vrednosti 50.000 dinarjev. Tako, na primer nismo imeli poguma, zapraviti 180.000 dinarjev za etažno dvigalo. Šumej je naredil rajši sam. Sicer ne sejemske bleščečega, toda njegov služi enakemu namenu, je pa desetkrat cenejši. In s Šumejevo veliko zaslugom smo pridobili 360 metrov dolgo tovarniško ograjo, ki je sicer ne bi nikoli imeli, če bi dela hoteli opraviti z zunanjimi ponudniki.

Seveda se tukaj ne da vsega povedati, vendar mislim, da je dovolj za vtis o združenem delavcu...

Franc se ne strinja z znanim stališčem, da je dober vzdrževalec tisti, ki nič ne dela, stroj pa obratuje. V naši organizaciji smo že zdavnaj prišli do spoznanja, da stroj mora delati, vendar je lahko dober strokovnjak, ki za to skrbi, v istem času še kako koristen in produktiven.

Franc pripadnost svoji tovarni dneвно potrjuje; še zlasti v izjemnih primerih višje sile. Zamrzovanje toplovodnih napeljav v hudih zimah je marsikje problem št. 1. Franciju ni bilo nikdar težko, ko je tudi pri minus 30C v zgodnjih urah po polnoči uporabljal svojo iznajdljivost in znanje, preden je pripravil zamrznjeno olje, da je ogrelo delovne prostore, še preden je vstal najoddaljenejši brusilec. Seveda prenekateri tega ne vidijo in tudi mislijo, da vse to pride samo po sebi.

Šumej je zelo ponosen, če opravi delo tako, kot si je zamislil. Franc je letos še posebej zadovoljen, kajti ob sebi ima Igorja in Rafkota, naši novi pridobitvi. Z njima pravi, je veselje delati.

V znak za trud bo Franc Šumej prejel darilo brusilcev – lepo kristalno vazo. Lepa je, a ne bi bila takšna, če za to ne bi skrbeli vsi, tudi vzdrževalci, pa kuharice in še kdo!
JOŽE BOŽIČEK

Kadrovske zanimivosti

V avgustu 1882 delavcev

V avgustu je bilo v naši Steklarni zaposlenih 1.882 delavk in delavcev, od tega v tozdu Osnovna izdelava 532, v tozdu Dodelava 188, v tozdu Kristal 459, v tozdu Dekor 202, v tozdu Servisne dejavnosti 83, v tozdu Delavska restavracija 25, v tozdu Naše staklo 12, v tozdu Dalmacija kristal 72, v tozdu Tehnokristal 206 in v delovni skupnosti skupnih služb 206. V tem mesecu je prišlo med nas 36 novih sodelavcev, zapustilo pa nas jih je 9.

Prišli

V avgustu so prišli med nas – v tozdu Osnovna izdelava za čistilca modelov Miroslav Žnidarec; za odnašalce: Aleš Bele, Franc Berk, Božidar Drenški, Josip Drenški, Ignac Krklec, Stjepan Lupinski, Mladen Jurak, Leopold Podhraški, Stanko Strašek, Anton Škrabl, Marjan Zajec in Roman Zdave; za strojnikovega pomočnika: Zlatko Podhraški, Viljem Škorjanc in Ivan Žolek; za pripravljalca kovinskih modelov Božidar Kajba in Zvonimir Špijak; za vezalce stekla: Bojan Anderlič, Jože Debeljak in Dragica Javerič; za pripravnika IV. stopnje Gorazd Kidrič in za pripravnika V. stopnje Stanko Staroveški; v tozdu Dodelava za brisalke stekla: Milena Čuček, Adjelka Djurić, Marjanca Horvat in Slavica Lugaarić ter za brusilca III v grobi brusilnici Ivan Cvetko; v tozdu Kristal za čistilke: Biserka Kic, Marija Sterniša in Vesna Sovinc ter za čistilko sanitarij Barica Kramar; v tozdu Servisne dejavnosti za dežurnega ključavničarja I Zvonko Antolinc in za vzdrževalca elektron-

skih naprav Mirko Štih, ki je bil premeščen iz tozda Osnovna izdelava; v delovno skupnost skupnih služb za prevzemne kontrolorje I Drago Slatinšek ter Zvonka Kovačec in Irena Verdel, ki sta bili prerazporejeni iz tozdov Dodelava oziroma Kristal, ter pripravnici V. stopnje Manca Čoh in Leonida Podhraški.

Vsem novim sodelavcem želimo kar največ delovnih uspehov in da bi se prijetno počutili v našem steklarskem kolektivu!

Odšli

V avgustu so zapustili naš steklarski kolektiv – iz tozda Osnovna izdelava čistilec modelov Franc Čretnik zaradi starostne upokojitve, mojster Janez Plavčak zaradi starostne upokojitve, izlagalec stekla pri stiskalnici Walter Alojz Hriberšek, krogličar Banko Novak in pomočnik strojnika Emil Trontelj – vsi zaradi odhoda v JLA, vodja zmesarne Mirko Štih zaradi premestitve v tozdu Servisne dejavnosti in odnašalec Stanko Osek po odpovedi; iz toz-

da Dodelava vodja tozda Jovo Tišma zaradi starostne upokojitve ter brisalca stekla Zvonka Kovačec zaradi premestitve v delovno skupnost; iz tozda Kristal umivalca stekla Irena Verdel zaradi premestitve v delovno skupnost in čistilka Slavica Štumpf zaradi izključitve; iz tozda Servisne dejavnosti dežurni ključavničar I Ivan Cvetko zaradi starostne upokojitve ter iz delovne skupnosti skupnih služb skladiščni delavec Branko Plavčar – po zakonu.

Rodili so se

V avgustu so se rodili našim sodelavkam in sodelavcem: Matevž Ašič – Jasnin sin, Franc Bele – Angelin in Francijev sin, Andrej Bratuša – Jožičin sin, Sanja Debeljak – Jožičina hči, Dragan Guntner – Dragutin in Štefanov sin ter Mija Vahčić – Marijina hči.

Vsem staršem čestitamo za veseli dogodek, novorojenčkom pa želimo čim več lepega!

Poročile so se

V avgustu so se poročile sodelavke: Valerija Bačić – poročena Artič, Vesna Oberski – poročena Cesarec in Anica Prijatelj – poročena Esih.

Vsem mladoporocenkam čestitamo in jim želimo na novi življenjski poti samo lepo!
ZDENKA GORENC

Upokojila sta se

Janko Plavčak

Sredi avgusta je odšel v pokoj še eden izmed marljivih »glažarjev«, Janko Plavčak namreč!

V nešem kolektivu je pričel Janko delati že kot petnajstletni deček. Torej je že v rani mladosti okusil, kako težko je priti do vsakdanjega kruha.

Ker je bil naš donedavni sodelavec zelo marljiv, je kmalu napredoval v krogličarja, potem v pomočnika in na-

zadnje v mojstra! Delal je v tozdu Osnovna izdelava.

Janko Plavčak je bil tihe narave; izkazoval se je bolj z delom in z marljivostjo. Tak je bil v steklarskem kolektivu in tak je tudi doma.

Janko, tebi in tvoji družini želimo še mnogo zdravih let, da bi še dolgo užival sadove svojega dela in da bi še velikokrat prišel med nas!

SODELAVCI

Mito Dolšak

Pred nedavnim se je starostno upokojil naš dolgoletni sodelavec – mojster brigadir Mito Dolšak.

Mito se je zaposlil v naši steklarni leta 1950 kot petnajstletni deček. Kakor je sam pripovedoval, ga je mama poslala delat v steklarno, ker mu takrat šola oziroma učenje ni najboljše šlo. Najprej je bil odnašalec, že po enem letu dela je postal krogličar in napredoval leta 1966 v mojstra brigadirja, kar je bil vse do svoje upokojitve.

V tistih Mitovih časih je bilo steklarstvo še zelo čislano, pa tudi kadrov je bilo dovolj, zato je bilo takrat napredovanje zelo težko. Mito pa se je hitro učil steklarskih veščin, in tudi napredoval je hitro, kar priča, da mu je za razliko v šoli, steklarsko delo šlo dobro od rok.

Mito je postal mojster svojega poklica. Bil je med najboljšimi »glažarji« v fabriki. Bil je izredno delaven, prav garaški, vendar je o delu znal tudi razmišljati. Rekli bi, delal je tudi z glavo. Po njegovi zaslugi smo v steklarni pomenostavili izdelovanje nekaterih predmetov, za kar je prejel kot inovator lepo denarno nagrado. Pa tudi sicer je bil Mito zelo delaven, saj si je zgradil lepo hišo, kjer bo sedaj, po upokojitvi, užival sadove svojega dela...!

Nekdanji sodelavci želimo Mitu, da bi zares zdrav še dolgo živel kot upokojenec in da bi še velikokrat prišel med nas, saj je – kakor pravi sam – v steklarni pustil večji del svojega življenja, a mu tega ni žal, saj je bil na to, da je »glažar«, zelo ponosen.

SODELAVCI

Športna rekreacija steklarjev

Prijetna in uspela srečanja

V počastitev štiridesete obletnice osvoboditve in občinskega praznika Šmarje pri Jelšah je komisija za šport in rekreacijo organizirala športno srečanje steklarjev steklarn Straža iz sosednje Hrvaške, Steklarske šole in Steklarne »Boris Kidrič«. Ob tem praznovanju pa smo organizirali tudi srečanje delavcev – »športnikov« Steklarne-Sijaj Hrastnik in naše rogaške steklarne.

Takšna srečanja postajajo tradicionalna. Po dogovoru je bila letos gostiteljica in organizatorica srečanja naša steklarna.

Kar težko je z besedami opisati, kaj pomeni takšno srečanje... Treba ga je doživeti! Srečajo se prijatelji, sošolci, delavci v poklicu, ki je po mnogočem svojevrsten. In vsi udeleženci so v en glas poudarjali, da tekmovalni rezultati sploh niso pomembni; važno je srečanje s tovariši, prijatelji. Mnogi so se spet videli po mnogih letih...

Zato je razumljivo, da je srečanje po-

tekalo v resničnem prijateljskem in športnem vzdušju. Prav vse tekme so bile zanimive. Ribiči ob Vonarskem jezeru so hitro menjavali trnke in jih spet in spet namakali, pa so gledalci že kar trepetali v strahu, da bo v njem zmanjkalo rib. Kegljavci so podirali keglje kot za stavo. Najbolj živahno pa je bilo na balinišču, saj so zmagali gostitelji, torej naši sodelavci.

Tekmovanja so bila v trinajstih panogah, tako da je bila udeležba zares množična, s tem pa je bil že uresničen eden izmed namenov takšnih srečanj.

Zastopstvo Steklarne-Sijaja Hrastnik je bilo najboljšje v osmih panogah, naša Steklarna pa je zmagala v petih. Ker je štela vsaka zmaga po dve točki, je bil končni rezultat srečanja 16:10 za Hrastničane, ki so ponovno osvojili prehodni pokal, pa bo tako še eno leto krasil njihovo vitrino. Morda je tako kar prav, saj pri nas zanj nima mo primernega prostora!

In kakšni so bili izidi posameznih srečanj?

Rogaški steklarji smo zmagali v kosaški s 65:62, v ribolovu z 2.400:2.150, v ženskem streljanju s 320:290, v moškem namiznem tenisu s 5:0, v ženskem pikadu z 260:258, v šahu s 3:1 in v balinanju z 2:0 (13:6, 13:5), Hrastničani pa so zmagali v moškem streljanju s 596:470, v ženskem namiznem tenisu z 2:0, moškem pikadu z 284:280, v nogo-

metu s 4:1, v ženskem kegljanju s 581:505 in v moškem kegljanju s 414:365.

Po tako uspešnem športnem tekmovalstvu, v katerem je bilo prelitega veliko litrov znoja, je bilo sodelujočim treba omogočiti obnovitev izgubljene moči. Zato je komisija pripravila na Boču tovariško srečanje oziroma tekmovalje v štirinajstih kulinaricnih disciplinah – seveda v jedi in pijači.

Vzdušje na srečanju je bilo izjemno, zato je razumljivo, da je bilo kakšnih 120 udeležencev zelo zadovoljnih. In sklenjeno je bilo tudi prenekatero novo prijateljstvo ali poglobljeno že staro...

Kako koristna in potrebna so takšna srečanja, kaže tudi to, da beseda ni tekla le o športu, marveč tudi o delu, gospodarjenju, o sedanjih težavah, ki

so v obeh kolektivih skoraj enake, pa tudi o izkušnjah, kako so težavam kos.

Po zatrjevanju hrastniških steklarjev smo srečanje vzorno pripravili, posebno doživetje zanje pa je bilo tovariško srečanje na Boču, saj je bilo tamkajšnje naravno okolje enkratno.

Nekako podobno je bilo tudi na že četrtem srečanju steklarjev Straže, Steklarske šole in rogaške Steklarne. Tudi tega smo letos organizirali mi.

V desetih športnih zvrsteh so bile uvrstitev naslednje: kegljanje moški – 1. Steklarna »Boris Kidrič« (BK), 2. Steklarna Straža (SS), 3. Steklarska šola (Š.); v ženskem kegljanju 1. SS, 2. BK, 3. Š.; v ženskem pikadu 1. SS, 2. BK, 3. Š.; v namiznem tenisu 1. BK, 2. SS, 3. Š.; v šahu 1. BK, 2. SS, 3. Š.; v ribolovu 1. SS, 2. BK, 3. Š.; v moškem streljanju 1. SS, 2. BK, 3. Š.; v ženskem

streljanju 1. SS, 2. BK, 3. Š.; v balinanju 1. BK, 2. Š., 3. SS; v nogometu 1. SS, 2. BK, 3. Š.

Konec zapisa je treba pripisati še ugotovitve, ki ni spodbudna: pri organizaciji takšnih srečanj steklarjev pogrešamo pomoč sindikata, saj prav vsa organizacija in vse delo pade na rame na komisije za šport in rekreacijo. Najtežje pa je, seveda, zagotoviti za uspešno izvedbo potreben denar!

No, organizatorji tradicionalnih srečanj steklarjev upamo, da bomo z vso množičnejšo udeležbo naših steklarjev razširili število tistih, ki nas razumejo in ki nam bodo hoteli pomagati. To bo tudi sindikat in nekatere odgovorne delavce, ki so sedaj bolj ob strani, spodbudilo, da se nam pridružijo in da nam pomagajo!

STIPE PEŠIČ

Kaj je umetnost?

Drugo nadaljevanje

Mogoče se bo iz začetka razmišljanja pod tem naslovom razvila celo razprava? Po nekaterih reagiranjih na začetek v predzadnji številki Steklarja ta možnost ni izključena!

Med svojimi ugotovitvami in navržnimi mislimi o tem, kaj je umetnost, je verjetno najbolj izstopila tista, češ vsakdo ne more biti umetnik. Take polemike sicer nisem želel vzbujati, načeto vprašanje: KDO JE (lahko) UMETNIK, pa je po svoje zanimivo. Razveselilo me je, da se med bralci Steklarja najdejo tudi ljudje, ki ne delajo v naši delovni organizaciji, in morda so ti še najbolj kritični ob ugotovitvi, da recimo elektrotehnik ali frizer ne moreta biti umetnika, ker produkt njunega dela pač ni umetniški izdelek.

Gravura Čaščenje Bakhusa, izdelek graverjev iz Dekorja – foto Weingerl

Te svoje trditve ne preklicujem, čeprav poznamo v zgodovini in sedanjosti priznane umetnike, ki jim je formalni (s spričevalom potrjeni) poklic povsem »neumetniški«. Tak primer je slovenski slikar Tisnikar. Podobno je na drugih področjih – pesnik po poklicu je pri nas izjema, saj tudi šole za pesnike nimamo. To so torej neke vrste amaterji, ki pa so s talentom, z vztrajnim delom in s pridobljenim znanjem dosegli izjemne rezultate. Ti rezultati so v resnici njihovo spričevalo.

Tu tudi izginjajo meje med amaterizmom (ljubiteljstvom) in profesionalizmom (poklicnostjo). Mnogi ju postavljajo daleč narazen, nekateri pa odločno nasprotujejo tej trditvi. Med njimi je zelo oster znani slovenski kulturnik Bojan Štih. Pravi, da ni amaterske in profesionalne kulture (in umetnosti), ampak obstaja le ena sama.

To pa nazadnje pomeni, da je lahko umetnik tudi frizer in elektrotehnik (ali kdorkoli), če kot AMATER slika, pesnikuje, igra v gledališki skupini ipd. Tudi še tako vrhunsko mojstrstvo v teh praktičnih poklicih pa se kljub temu ne more šteti za umetnost. Koliko spretnosti mora obvladati pilot ali pa tudi na videz preprost kmet! Zemljo pravilno obdelovati, da bo obrodila bogato letino, sploh ni enostavno!

Vendar cilj mojega pisanja ni nekakšno opravičevanje tistim, ki niso umetniki.

Saj končno tudi tisti, ki so dosegli ustrezno izobrazbo, še niso umetniki; do tega jim je le skrajšana in olajšana pot.

Za nas, ki delamo s tako plemenito snovjo – kristalnim steklom, pa bi bila zavest o umetnosti nujna, da bi razmišljali o širših dimenzijah svojega dela. Najprej od postavljenih in doseženih ali nedoseženih norm in procentov. Imam občutek, da v to smer ne zmoremo poštenega koraka.

Morda se pred tem branimo z utvarom, da smo pač izjemno kvaliteten proizvajalec stekla oziroma kristala. Toda kvaliteta ni samo v natančno izpihani formi (tu nas prekosi že robot), niti v lepo izbrušeni zarezi. Tudi tu nas lahko da v koš programiran stroj; morda nas je že!

Menim, da je prava kvaliteta proizvajalca – UMETNOST (!) Umetnost ustvarjanja novih form (oblik), estetsko brušenih vzorcev oziroma likovne obdelave izpihanih posod – s čim večjo izvirnostjo. Da smo na tem področju precej na psu (po ogledu razstav na Zagrebškem velesejmu lahko to ugotavljam za vse jugoslovanske proizvajalce) in da nam manjka samozavesti, nam ne sme biti vseeno.

V strahu, da bom predolgočasen, končujem drugo »nadaljevanje« razmišljanja o umetnosti in res upam, da sem bil še bolj polemičen kot v prvem, tako da bom v naslednji številki glasila našel kakšen odmev na to. Sicer bom prisiljen nadaljevati sam!

FRANC ČERNELČ

Za razvedrilo

Nagradna križanka št. 130

STEKLAR	GEOMETRIJSKO TELO	PISANA ZAVEZA ALI POROŠTVO	ULICA V ZAGREBU	VEŽA, HODNIK	POLT	POVRŠINSKA MERA	LITER	STEKLAR	DESTONIK KAJUH	PERGAMSKI KRALJ	ŠKODLJIVA ŽUŽELKA	OBLIKA M. IMENA	RISANI FILM	RADOAKTIVNI ELEMENT
SVINČENO STEKLO								FOTOGRAF APARAT DLAKA						
KATEGORIJA PRI BOKSU							KATOLIČAN PREBIVALEC MAROKA							
LETALO						UČITELJ MORALE GLAVNO MESTO MENIKE								
OTROČAD					POSORJE OB IZVIRU SOTLE ČAS BREZ VOJNE							ANTON INGOLIČ BOG VETROV		
OBDOBJE				KRITERIJ IZNAJ-DITELJ							AVSTRILJSKI SMUČAR PRITOR SAVI V KRANJU			
RADOVAN ZOBOVIC			BIVŠI AMERIŠKI PREDSEDNIK OPICA					SMUČAR. DISCIPLINA VELIKO SITO						
STEKLAR	KOS POHISTVA	SLOV. PRAVNIK (JOŽE) KAKAO								SLOV. PESNIK (JOŽE) DIRKAČ NA KONJU				
SPONA, VEZ					KALCIJ TANTAL			SOVJET. REŽISER (NIKOLA)				MOJE-SOV BRAT	SLOVENSKI DNEVNIK	MAKEDONSKI REVOLUCIONAR
TEK NA DOLGE PROGE								ZLOGOVNA UGANKA VRSTA HRASTA						
JAPONSKO MESTO						DOBOJ	HRVAŠKI PISATELJ (AUGUST) RUBIDIJ							
PREPROST PUG					ČEVJARSKA POTREBSČINA							VZKLIK PRI BIKO-BORBI		
OBER					DEL VINSKEGA SODA							NARODNO OSVOBODILNA VOJNA		

Med reševalce nagradne križanke št. 130 bomo z žrebom razdelili za 750 dinarjev nagrad in sicer prvo nagrado 300 dinarjev, drugo nagrado 250 dinarjev in tretjo nagrado 200 dinarjev. Prosimo pa vse reševalce, naj vsakdo odda le po eno rešitev!

Pravilne rešitve nagradne križanke pošljite na naslov našega uredništva: »Steklar«, Steklarna »Boris Kidrič«, 63250 Rogaška Slatina, Ulica talcev 1 ali pa jih oddajte v skrinjico za časopis »Steklar« pri vhodu v steklarno. Pri tem ne pozabite pripisati na ovojnico z rešitvijo križanke: ZA NAGRADNO KRIŽANKO ŠT. 130!. Rešitve je treba oddati najpozneje do 15. oktobra 1985.

žreb je razdelil nagrade za reševalce nagradne križanke št. 129. Prvo nagrado 300 dinarjev prejme Darko Županič, drugo nagrado 250 dinarjev prejme Terezija Škorjanc, tretjo nagrado 250 dinarjev pa prejme Hedvika Vrabič. Vsem nagrajencem čestitamo!

Pravilna rešitev nagradne križanke št. 129 – vodoravno je: internat, okras, karton, rediant, ogenj, komandir, noma, komik, ala, Ana, Kekec, križ, kapljica, na, Panonija, AMD, R, uharica, Irena, svinina, Erot, neon, nom, logograf, irada, JNA, vrč, koran.

UREDNIŠTVO

Glasilo »Steklar« ureja uredniški odbor: Boris Firer, Anton Jost, Magda Jurjec, Zlatko Novak, Zvezdana Strašek, Franc Vehovar in Franc Zupančič. Predsednik izdajateljskega sveta Alojz Juhart. Predsednik uredniškega odbora Boris Firer. Glavni in odgovorni urednik Franc Vehovar. Tajnica uredništva Vida Juhart. Likovna zasnova in oblikovanje Aljoša Rebolj. Uredništvo »Steklarja«: Steklarna Boris Kidrič, 63250 Rogaška Slatina, Ulica talcev 1, telefon (063) 811-611. Glasilo izdajata Steklarna Boris Kidrič in Steklarska šola v nakladi 2000 izvodov. Tisk ČGP Delo, Ljubljana. Rokopisov in fotografij uredništvo ne vrača!